

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-115-6
Administracja - 19-114-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr

Nr 8 Rok II.
GRODNO
czwartek 8 stycznia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8 mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówek, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino LIRA Królowie ekranu
Mozzuchin i Lisienko w wielkim i monumentalnym dramacie w 8 aktach p.t.
Świat kulis i zmysłów Osoby: Kean (Kin) — I. Mozzuchin
Hrabina Koefeld — Lisienko
Sufler Nikodem — MiKołaj Kolin
p. g. znakomitego utworu A. Dumasa (ojca)

Kino Saturn 2-ga i ostatnia serja
Bajka o miłości Milez tęsknota, w rolach głównych: Wiera Chołodnaja, Połonski, Maksimow, Runicz i in.
Dramat erotyczny z życia rosyjskiego

Jak należy ulepszyć aparat administracyjny na Kresach?..

— czyli wywiad —
O rozwoju sieci telefonicznej i telegraficznej na ziemiach wschodnich.

Prace nad ulepszeniem aparatu administracyjnego na ziemiach wschodnich wiążane są zazwyczaj łańcuchem personalnym, zmieniającym zależnie od konjunktury politycznej. Oczywiście, że zmiany personalne, podyktowane koniecznością zastąpienia sił słabszych siłami bardziej tętszymi moralnie i intelektualnie — są pożądane. Ktokolwiek jednak rządzą — czy sprawować władzę — będzie, ten musi wiedzieć, gdzie i w jakich warunkach pracuje.

Idąc tedy po linii prostej doszliśmy do punktu jeżeli już nie najważniejszego, to przynajmniej do nieuniknionego w planach sanacyjnych, a mianowicie: do poczty, telegrafów i telefonów, które — zwłaszcza u nas — nie mogą być prowadzone z p. w. polityki oszczędnościowej. A zatem?

— Postanowiliśmy przeprowadzić pewnego rodzaju ilustrację prasową na określoną w tytule temat, kierując się jedynie dobrem sprawy.

Wszak wiemy, jak rozległymi są powiaty kresowe (Grodziński szczególnie), w których odległość gminy od gminy liczy się na dziesiątki kilometrów, co przy fatalnym stanie dróg i mostów z jednej, a redukcją koni wyjazdowych z drugiej strony — utrudnia sprężystość administracji; podobne warunki komunikacyjne nie pozwalają na energiczną inspekcję władz na miejscach.

W powyższych warunkach jedynie rozwój sieci telefoniczno-telegraficznej zdoła zamienić sytuację na lepszą.

Mając powyższe na względzie, zainteresowaliśmy się stanem telefonów, pozostających pod nadzorem i kierownictwem technicznego Zarządu telegrafów i telefonów w Grodnie. Kierownikiem Zarządu jest p. Edward Strapiński, producent, energiczny i sprężysty administrator i znawca swego zawodu, zajmujący to wysoce odpowiedzialne stanowisko od samego zarania naszej Niepodległości.

Jak wszelkie poczynania nasze, tak i początkowa historia sieci telegraficzno-telefonicznej w lutym naszym okręgu ma swoje źródła w samoobronie, dzięki której i w Grodnie, po odejściu okupantów niemieckich, miejscowy związek pracowników-polaków urzędu pocztowo-telegraficznego, jeszcze przed nadjeściem wojsk polskich do Grodna, opanował i obsadził własnymi siłami wszystkie stanowiska w Grodnie i na linii. Dzięki tej obywatelskiej akcji państwowo-twórczej, nie udało się Niemcom zabrać ze sobą cennych aparatów telegraficznych i znacznych zapasów materiału technicznego.

Kiedy władze polskie objęły w posiadanie powiat Grodziński, oraz przyległe powiaty sąsiednie, stan sieci telefonicznej w granicach Gro-

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. styczeń i zaległych.

dzieskiego Zarządu Technicznego był opiekany

Za czasów C. Z. Z. W. Zarząd Techniczny w Grodnie obejmował powiaty: Lidzki, Wołkowsky, Suwalszczyznę i Grodziński. Inwazja bolszewicka r 1920 przyniosła i w tej dziedzinie znaczne spustoszenie. Dopiero zwycięstwo nad Wisłą i powrót władz polskich do Grodna zapoczątkował erę pracy pokojowej.

Obecnie Zarząd Tech. w Grodnie ma do dyspozycji 8.000 klm. przewodników telegraficznych i telefonicznych, przy 16.700 słupach. Ze wszystkich pięciu Zarządów Dyrekcji Wileńskiej stoi na pierwszym miejscu, co do ilości kilometro — przewodników; granice Zarządu zamykają się w przecięciu od północy Okienkami i sięgają na południe aż do Czeremchy; Zarząd dzieli się na pięć nadzorów technicznych: w Grodnie, Skidlu, Porzeczu, Wołkowsku i Hajnówce.

Preliminarz na r. 1924, przeznaczony na remont i konserwację linii, wynosił 25.000 zł.; cyfra ta nie obejmuje kosztów utrzymania pracowników, których Zarząd zatrudnia (33 osoby), według etatu. Dotychczas odbudowano linje Grodno — Jezioro, Grodno — Szczyżyn (Lidzki), Wołkowsk — Różanka. Z nowowytbudowanych linii: Grodno — Wilno — trasa telefoniczna, Wołkowsk — Słonim — trasa telefoniczna, na linii Warszawa — Wilno — odcinek Różanka — Czeremcha — trasa telef. Zaś w stanie budowy jest linja telefoniczna w pasie pogranicznym długości 93 klm., z których wybudowano i uruchomiono połowę.

Projektuje się budowa linii telefonicznych, łączących wszystkie gminy i pogr. pol. państw.; roboty zaczęły się natychmiast — po wyasygnowaniu kredytów.

Obecnie, pow. Grodzińskim tylko 12 gmin i p. p. p. — ma połączenia telefoniczne; ogólna ilość uruchomionych urzędów pocztowo-telegraficznych wynosi 21.

Oprócz linii państwowych, Zarząd Tech. wybudował i prywatnie: do majątku Strubnica (Bispinga) w Wołkowskim — 24 klm., oraz całą telefoniczną w dobrach ks. Sapięhy — 36 klm.

Koszta budowy i konserwacji ponoszą osoby prywatne, zaś nadzór techniczny sprawuje Zarząd państwowy.

Ten pobieżny przegląd dokonanych prac mówi faktami o wysiłkach i sprężystości Zarz. Tech. w Grodnie. Szczupłość jednak kredytów państwowych, brak zainteresowania i poparcia finansowego ze strony samorządów na rzecz rozwoju sieci telefonicznej w powiatach wschodnich, nie pozwolił uczynić więcej, ale jak to się mówi: „nie od razu Kraków zbudowano”.

Mimo wszystko — posuwamy się naprzód... w telefonach.

V.

Czytajcie „Kurier Nadniemeński”

Największy i najpiękniejszy film świat
ROSITA
 (Śpiewaczka ulicy)
 z Mary Pickford
 w tych dniach w kinie „LIRA“

KRONIKA
 Teatr Miejski

Dzisiaj koncert znakomitego śpiewaka rosyjskiego Dawydowa.
 Jutro wznowienie wybornej sztuki Dymowa „Śpiewak własnej niedoli”. W roli faktora Hodyńskiego wystąpi pierwszy jej odtwórca p. Orłowski, którego kreacja zapisała się na długo w pamięci grodnian.
 Reszta obsady pozostaje bez zmiany, a więc, Józefem będzie p. Czernański, Szejn p. Skarżyński, inne role wykonają pp.: Kidawska, Mori, Bortnowska, Lejczykówna, Dąbrowski, Sulima, Zieliński, Wzorkowski i inni.

Bal Ziemiański

Jak zapowiadaliśmy w jednym z poprzednich numerów, odbędzie się w dniu 10 b. m. doroczny bal Ziemiański, o którym krążyła na naszej rozkazawanej „Stolicy” opowieść nieczym bajka z tysiąca i jednej nocy. Bal Ziemianek, który ma ustaloną sławę i cieszy się rzeczywistym powodzeniem budzi wielkie zainteresowanie i staje się aktualnością dnia na równi z najaktualniejszymi aktualnościami. Szczególniej znawcy kuchni i prawdziwi smakosze dopytują się czy istotnie bufet urządzone rączkami pięknych ziemianek, mający również swą sławę, będzie tak wyjątkowo taki jak o tem głosi f.m.a?
 Na to pytanie możemy objaśnić że istotnie taniość bufetu jest jednym z przewidzianych numerów tej wspaniałej zabawy.

Koncert znakomitego śpiewaka

Dzisiaj Grodno będzie miało sposobność usłyszenia znakomitego tenora b. Ces. teatru A. Dawydowa, który przed wyjazdem na drugą półkulę sprawi nam prawdziwą ucztę artystyczną. Ustalona sława artystyczna wykonawcy, ściągając do teatru niewątpliwie tłumy prawdziwych zwalców sztuki.

Tydzień lotniczy

Grodzińskiego Powiatowego
 Komitetu L. O. P. P.
 Zestawienie finansowe z imprez w Grodnie

(dok.)

8. X.

21) Związek Restauratorów Zł. 200.—

22) Od Pana Inspektora Szkolnego do-browolne składki uczniów i personelu Zł. 124.82

23) Bank dla Handlu i Przemysłu Zł. 100.—Zł. 624.82

10) Mecz piłki nożnej (zestawienie par z dnia 11 października)

10. X.

11) Procentowy datak od Pana Skąpskiego, Dyrektora Teatru Miejskiego Zł. 122.19

12) Sprzedaż programów podczas anraktur w Teatrze Miejskim i naddatek po 1 zł. z 258 krzesel Zł. 438.15

13) Procentowy podatek Magistratu od Teatru Miejskiego Zł. 111.00

14) Od Pana Gurwacza wzmian biletów Zł. 10.—

Razem Zł. 661.48
 Rozchód „ 80.—

Czysty dochód Zł. 651.48

11. X.

15) Mecz piłki nożnej (w dniu 5, 9 i 11 października) zestawienie Kapitana Michałika:
 Dochód Zł. 568.60
 Rozchód „ 726.25

Deficyt Zł. 162.75 pokryty z sum buiska wojskowego D. O. K. III.

16) Wieczór-bal L.O.P.P. w Grodnie Zł. 587.50

Razem dochód z miasta Grodna Zł. 4802.64

Jak widać, z powyższego, tydzień L. O. P. P. osiągnął sumę około 5.000 zł. nietychym wprost na nasze stosunki pobit rekord, w stosunku do wszystkich innych imprez z których żadna podobnym rezultatem zbiórki pozyczyć się nie może, wobec czego widać, że cel L.O.P.P. cieszył się znacznym uznaniem i poparciem społeczeństwa skoro możemy stwierdzić, iż ogólny rezultat zbiórki w mieście i powiecie dosięgnie imponującej sumy 10.000 zł. co przy pewnym jeszcze wysiłku pozwoli nam sięgnąć po zdobycie własnego aeroplanu czyli osiągnąć pełni zamierzonego celu.

Sprawozdanie kasowe nie mogło być opublikowane wcześniej, ponieważ niektóre panie zbierające ofiary dopiero niedawno złożyły swoje listy w sekretariacie wraz z zebrałą gotowizną.

Patrząc uważnie na listę ofiar widzi się wyraźnie nieproporcjonalność ofiar w stosunku do stanowisk społecznych, oraz dochodów ofiarodawców co nasuwa różne w tym kierunku refleksje nie zawsze dla niektórych przychylnie, a w danym wypadku wręcz pochlebne dla innych.

Równocześnie nie możemy pominąć uwagą stanowiska D.O.K. które dość znaczny deficyt pokryło z sum mających inne przeznaczenie.

Kłoców sosnowych

C. 2000 m³ potrzebują dla budowy mostu w Łunnie.

Oferty składać: Plac Teatralny 2 i 10 mieszkanie D-ra Rupp.

2 2

Dr. med. H. BRYZMAN
 choroby skórne i wenerycz.
 Leczenie lampą kwarcową
 Przejmuje od 9—10 i od 4—7
 Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

Pracznia wykwalifikowana z dobrą świadectwami potrzebna jest na stałą posadę do szpitala żydowskiego wiadomość w szpitalu codziennie od godz. 3 do 7 wiecz. 8-8

Inteligentn. chłopca
 na praktykę do sklepu poszukuje firma „Ognisko”. Dominikańska 10. 1-2

Sprzedaje się z powodu wyjazdu jadalnia, sypialnia i pianino—Bernardynski zaułek (Kurhan) № 6 warszawski.

Teatr Miejski
 Dziś w piątek d. 9 stycznia 1925 r. o godz. 8.30
 tylko jeden koncert
 znakomitego tenora był. Cesarsk. Teatru
Aleksandra DAWYDOWA
 W programie: arje operowe i romanse
 Bilety w księgarni Iberskiego, a od 6-ej w Kasie Teatru

W dniu 15 stycznia 25 r. w Teatrze Miejskim
 na rzecz oświaty w wojsku
 pod protektoratem Generalowej
Zofji Berbeekiej
 odbędzie się uroczyste przedstawienie
WESELA Stanisława Wyspiańskiego
 Słowo wstępne wygłosi kap. Józef Bursztyn. Nowe dekoracje projektu pułk. Kordjana Zamorskiego. Kostjumy specjalnie sprowadzone. Inscenizacja według scenariusza Autora.
 Bilety po cenach zwykłych są już do nabycia w red. „Nadniewieńskiego Kurjera”. Łoże i pierwsze rzędy krzesel sprzedawane są tylko imiennie.

Bacność! Pogłębionym odświeżeniu **Bacność!**
ZAKŁAD FRYZJERSKI FELIX
 w hotelu Royal Horodniczańska 12. odtworzył nowy
działk ośmet.-perfumer. i galanteryjny
 obficie zaopatrzone w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych.

Rozkład jazdy pociągów
 ważny od 1 czerwca 1924 r.

Grodno — Wołkowysk	№ 258/254	przybycie 13.08	odejście 16.36
Zemgale — Warsz. Gł.	702 pos.	1.09	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	4.30	4.46
Warsz. Gł. — Zemgale	701	4.38	4.48
Warsz. Wil. — Suwałki	731/734	6.02	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	7.05	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	713	14.51	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	15.02	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	732/734	23.13	23.48
Grodno — Jeziory			6.30
Jeziory — Grodno		17.15	
Grodno — Suwałki	261/258		17.55
Suwałki — Grodno	252/257	11.55	

Taksa dorożkarska

	w dzień	w nocy
1) Za jazdę ze st. kolejowej Grodno do śródmieścia i odwrotnie	zł. 1 gr. 10	Zł. 1 gr. 90
2) Za kurs w mieście	„ 0 „ 75	„ 1 „ 10
3) Za godzinę jazdy z przerwami	„ 3 „	„ 4 „ 50
4) Za jazdę na krańce miasta t. j. na Pohulanke, Rzeźnię, Nową Kolonję, przedmieście i Wiackie koszary	„ 1 „ 10	„ 1 „ 90

UWAGA: Taksa rozumie się przy ilościach od 1—3 osób z bagażem do 20 kg. Przy większych ilościach osób i bagażu—według umowy